

PARODOS

Vienas improvizuoja, kitas girdi kuždesius

Laima STONKUVIENĖ

Kretingos kultūros centro parodų salėse atidarytos dvi parodos, kuriose savo darbus pristato du fotografai – kairnietis Evaldas Snieškus ir kretingiškis Virginijus Baltmiškis. Vienas kviečia pažiūrėti „Fotodžiazą“, kitas – pamatyti, kaip atrodo „Kuždesiai“.

Virginijus Baltmiškis tikisi, kad jo darbai kažką kuždės ir parodos lankytojams.

Evaldas Snieškus kviečia žvelgiant į nuotraukas kažką pamatyti jų viduryje ir patiems sugalvoti pavadinimus.

Gintauto Maciaus nuotr.

E. Snieškus savo kūrybą pristato taip: „Skirtingai nuo daugelio fotografų, kurie savo darbo liūto dalį skiria kompozicijai, tai yra, kuo ryškiau užfiksuoti „pagautą“ akimirka arba dirbtinai sukomponuoti norimą siužetą, aš improvizuoju nuo pradžios iki pabaigos. Niekada nežinau, kas bus. Tik vidinis balsas kužda: „Nufotografuok tai“. Tuo, kas rankose – telefonu, kino kamera, mėgėjišku fotoaparatu. Net jei tas „tai“ – keptuvėje keptomas daržovės ar perpjautas lietinis su sūriu, neplauti indai kriauklėje ar fasado detalė. Tada prasideda improvizacija. Ir, patikėkit, kaip improvizacijos muzikoje, aš to paties rezultato negaliu pakartoti. Iš dalies dėl to, kad nebelleika objektyvumui – daržovės keptuvėje suvalgytos...“

E. Snieškaus žodžiais, dažnai komponuojamas kadras reikalauja antros drobės. Tik taip pavyksta išreikšti mintį. Todėl parodos

lankytojus jis kviečia žvelgiant į tokius „diptikus“ pabandyti mintyse juos sujungti arba kažką kito pamatyti jų viduryje. Drobių kraštų menininkas specialiai nespalvoja – taip jos neapremina sienų, ant kurių pakabintos ir tartum tampa jų dalimi.

Kodėl pasirinko foto drobę? „Kai lankydama Norvegijoje atsitiktinai nufotografavau akmenis srūvantį kalnų upės vandenį, pamačiau, kad foto technikos pagalba galima piešti, – aiškina parodos „Fotodžiazas“ autorius. – O kaip kitaip įsivaizduojate piešinį ant drobės? Taigi, kiekvienas foto kadras man tarytum dailininkui eskizas, būsimo kūrinio kuklus štrichas. Visos parodoje rodomos drobės – atspindžiai. Atspindžiai vandenyje, metale, nuo sienos... Mano vidi-

nės būsenos atspindžiai“. Kad, žvelgdami į darbus, kretingiškiečiai nenutoltų nuo siužeto, menininkas pateikia savo pavadinimus. Tačiau kiekvienas gali sugalvoti ir savo. „Jūs gi laisvi matyti, ką tik norite...“, – sako E. Snieškus visiems, kurie žiūrės jo darbus.

V. Baltmiškis prisipažįsta, kad fotografuoti paskatino tėvas. „Dar vaikystėje matydavau, kaip tėvas fotografuoja juostiniu aparatu. Modeliai dažniausiai būdavome mudu su seserimi. Paskui mažame vonios kambaryje ryškindavo fotojuostas, o man stebėti šį procesą labai patikdavo, – pristatydama parodą „Kuždesiai“ pasakoja V. Baltmiškis. – Šiandien turiu išlikusių labai didelį tėvo fotodarbų archyvą. Matyt, tai užkrėtė mane paimti į rankas fotoaparata ir žiū-

rėti per objektyvą“. Menininkas neslepia, kad iš pradžių tai buvo nekalti kasdieniniai momentai ir fragmentai iš gamtos. Laikui bėgant, pradėjo suprasti, kas ir kaip, išmoko elgtis su fotoaparatu, pramoko fotografijos taisyklių. Pradėjo kolekcionuoti įdomesnius darbus. Bet... „Šiai parodai ruošiausi gal kokius penkerius metus, niekaip neprisiruošdavau, – atvirauja V. Baltmiškis. – Keliskart dalyvavau projektuose „Kiti“. Buvau atspausdinęs keletą darbų, bet jie atgulė lentynoje, apaugo storu dulkių sluoksniu. Išvykos prie jūros tapo labiau pasivaikščiojimu ir minčių dėliojimu į savo vietas, o ne žvilgsnis per objektyvą. Supykau, nusivyliau. Fototechniką pardaviau“.

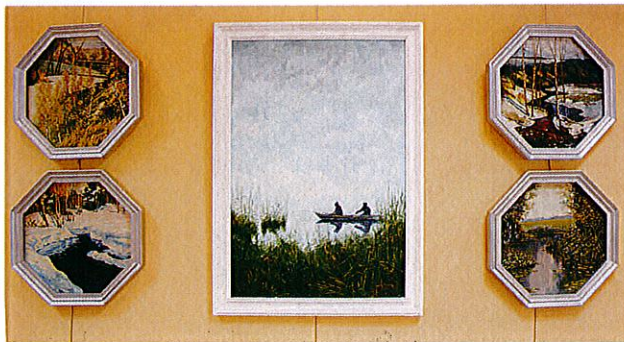
Praėjo pusė metų, sunkių

pusė metų, kol pajautė, kad kažko trūksta. Turėjo juostinuką, kurį vėl paėmė į rankas. Pajutęs tai malonų jausmą fotografuoti, nusipirko geresnį fotoaparata. Kūrybos kelias pradėjo tekėti sena vaga su naujomis mintimis ir šviesiomis akimis. „Neapsakomas jausmas, kai esi prie jūros vienas anksti ryte. Tik tu ir jūra. Jauti jos alsavimą ir stiprybę. Mintys nuklysta kažkur giliai ir viskas užsimiršta. Tiesą pasakius, dabar žvelgdamas per objektyvą jau matau, kaip atrodo mano foto, stengiuosi viską sudėlioti į savo vietas. Prabėgę metai davė daug patirties ir sukrovė tikrai neblogą, mano akiai, fotokolekciją“, – sako V. Baltmiškis prisipažindamas, kad fotografija jam – kaip liga, nuo kurios neįmanoma išgyti...

Atminimo parodoje susipynė juokas ir gilios įžvalgos

Diana JOMANTAITĖ

Salantų kultūros centre pirmą kartą eksponuojami tautodailininko Liudo Ruginio sūnaus, taip pat Liudo, darbai. Jauno menininko gyvenimas nutrūko netikėtai prieš 15 metų. Minint mirties metines ir balandžio 10-ąją prisimenant dailininko gimtadienį, visi salantiškiai bei miesto svečiai gali apžiūrėti L. Ruginio jaunesniojo darbus, kuriems netrūksta humoro, gilių įžvalgų, jautriai pastebėtų detalių.

Anapilin iškeliavusio menininko darbuose užfiksuota menkiausia gamtos detalė. Gintauto Maciaus nuotr.

Jaunesniajam Liudui Ruginiui netrūko sveiko ironijos jausmo – jis nupiešė savo (kairėje) ir tėvo šaržus.

Dirbdavo Palangoje, vykdavo į Vilniaus Kaziuko muge. „Palangoje net buvo apsiskelbęs – salantiškiams ir plungiškiams šaržus nemokamai“, – prisiminė L. Ruginis. Jo sūnaus gyvenimas taip susiklostė, jog jis priklausė dviem miestams – Plungei ir Salantams. Kūrė ir dirbo daug. „Kaip tėvas galiu pasakyti, o ir sūnų pažinoję žmonės galėtų patvirtinti, kad Liudas dirbo labai daug. Jis sukūrė daugybę darbų. Tačiau didžioji jo aistra buvo šaržai. Palangoje žmonės apstodavo būriu. Ši meno rūšis sūniui buvo malonumas“, – prisiminė L. Ruginis. Jis džiaugėsi, kad sūnaus at-

minimas gyvas daugelio žmonių atmintyje ir, svarbiausia, anūkų širdyse. „Mano sūnus 2014 metais būtų šventęs 50-ąjį jubiliejų. Parodos surengti nespėjome, tačiau šiemet paveikslus pavyko eksponuoti Plungėje, dabar juos galima apžiūrėti Salantuose. Parodos iniciatoriai yra mano antikai, Liudo vaikai – Rūta ir Gintautas. Aš sūnaus darbus saugojau, bet antikai padarė visus organizacinius darbus“, – „Švyturiui“ sakė L. Ruginis. Jo sūnus gimė 1964 metais Mažeikiuose, augo ir kaip menininkas brenuo Plungėje bei daug dirbo Salantuose. Mokėsi tuometiniame Telšių taikomosios dailės

technikume, buvo pašauktas į tarnybą kariuomenėje, grįžęs iš jos dirbo Plungės fabrike „Minijs“ dailininku apipavidalintoju. Menininkas 1985 metais įstojo į tautodailininkų sąjungą. Kaip pamena artimieji, L. Ruginiui patiko kalti skulptūras iš ąžuolo, tapyti. Kurti šaržus jį įkvėpė šaržų meistras Vytautas Tarakevičius – jį L. Ruginis pamatė piešiantį Palangoje. L. Ruginis keletą metų dirbo Plungės laikraštyje – pasivadinęs Plumšo slapyvardžiu piešdavo karikatūras, kūrė įvairias gyvenimo situacijas pašiepiančias eiles. L. Ruginio gyvenimas netikėtai nutrūko 2000 metų kovo 4-ąją – menininkas buvo atvykęs į Vil-

niaus Kaziuko muge. „Dabar, kai po sūnaus mirties praėjo 15 metų, galiu žvelgti į jo darbus ir visai nesigirdamas bet nuoširdžiai sakyti – jis buvo didis menininkas. Vienas mėgiamiausių jo piešimo būdų buvo šaržas. Tačiau sūnus taip pat tapė aliejumi, drožinėjo medį. Iki šiol tebesaugau jo medžio skulptūros darbus. Vieną jų – drožinėta Kristaus galva. Tai ne Rūpintojėlis, o labiau filosofinis kūrinys. Svajojau padaryti šios skulptūros kopiją. Žiūriu ir maštau – ar gebėsiu būti toks tikslus ir geras, kaip sūnus. Šis jo kūrinys kelia labai stiprias emocijas. Sūnus man vis dar gyvas savo darbuose“, – prisipažino L. Ruginis.